

Debata w Senacie: Rola psychologów i pedagogów szkolnych - wyzwania i rozwiązania

- **Posiedzenie Senackiego Zespołu ds. Zrównoważonego Rozwoju zorganizowane z Fundacją Nie Będziesz Szła Sama pt: „Rola psychologów i pedagogów szkolnych - wyzwania i rozwiązania” odbyło się 26 lutego.**
- **Naczelną Radę Adwokacką na posiedzeniu reprezentował adw. Bartosz Grohman, wiceprezes NRA.**

Posiedzenie otworzyli sen. Krzysztof Kwiatkowski i Marszałek Małgorzata Kidawa-Błońska. Temat jest ważny, albowiem rośnie znaczenie problemu zdrowia psychicznego młodzieży. Młodzież ma coraz większe problemy z wyzwaniami życia. Marszałek Kidawa-Błońska wspomniała, że niedawno odbyła się konferencja w Senacie na temat zdrowia psychicznego. Podniosła, że nadal doskwiera brak wsparcia psychologicznego w wielu gminach. Nie ma kadr, ani funduszy. Celem jest zaopiekowanie się tematem przez rząd jako priorytetowym.

Senator Krzysztof Kwiatkowski wyraził podziękowanie dla Fundacji Nie Będziesz Szła Sama za organizację posiedzenia. Powitał gości posiedzenia, w tym adw. Bartosza Grohmana jako przedstawiciela NRA.

Sędzia w stanie spoczynku, Anna Maria Wesołowska omówiła prowadzenie akcji edukacyjnych. Edukacja nie może się zacząć do młodzieży, ale od lat najwcześniejszych poprzez szkoły średnie, uczelnie i rodziców.

Marek Michalak, były Rzecznik Praw Dziecka, a obecnie Dyrektor Instytutu Praw Dziecka im. Janusza Korczaka zauważył, że temat wraca do Parlamentu po raz pierwszy od 8 lat. Podziękował za obecność zastępcy Rzecznika Praw Dziecka. Od 3 dekad dopominamy się, aby młodzi ludzie dostali głos. Doskwiera brak psychologów i psychiatrów. Ważna jest profilaktyka i najwcześniejsza diagnoza.

Senator Krzysztof Kwiatkowski wspominał raport NIK, który pokazywał destruktywne działania poprzedniego Ministra Edukacji Anny Zalewskiej.

Prof. Marek Konopczyński, Kierownik Katedry Pedagogiki Specjalnej na WPiP Uniwersytetu w Białymstoku, podkreślał, jak ważna jest rola szkoły i pedagoga. Nie każdy nauczyciel jest pedagogiem. Ważne, aby to sobie uświadomić. Czy mamy nadmierne wymagania wobec psychologa szkolnego? Obecnie taki psycholog musi mieć uprawnienia nauczycielskie, co stwarza niepotrzebne bariery dostępowe. Szkoła przestała być miejscem zdobywania wiedzy a stała się czynnikiem społecznym, wprowadzającym w realia życiowe i relacje interpersonalne. Szkoły nie nadążają za wyścigiem w wiedzy, więc takie ściganie się z dostarczaniem wiedzy mija się z celem. Powinno się na nowo zdefiniować pojęcie psychologa i pedagoga. Obecnie w Polsce każdy może zostać terapeutą. Należy to zmienić. Szkoły nie znoszą rewolucji, tylko ewolucję, i nad tym należy popracować.

Justyna Żukowska – Fundacja UNaweza. Zgodziła się z przedmówcami. Opisała Program Godzina Dla Młodych Główn. Stwierdziła, że od 23 lat nie mamy nowoczesnej ustawy o zawodzie psychologa. *De facto* brak jest rzeczowej regulacji, aby chronić pacjentów przed osobami niepowołanymi. Problemem jest odzyskanie zaufania uczniów. Psychologiem szkolnym nawet się kiedyś dzieci straszły, co jest całkowicie niedopuszczalne. Zauważyła, że młodym ludziom jest teraz bardzo ciężko, ale to dorośli dzieciom zafundowali taki świat.

Raport UNawezy: Wyniki są zatrważające: co trzeci uczeń ma podejrzenie depresji, co piąty uczeń planował samobójstwo. Te dane są alarmujące. Przygotowany psycholog musi umieć rozpoznać problem i pomóc.

Tomasz Kammel – ekspert z zakresu komunikacji potwierdził, że dane o odczuciach młodzieży są zatrważające. Problemem jest smartfon. To uzależnienie. Czy młodzi wiedzą, jak korzystać z zasobów sieci? Nie ma edukacji w zakresie niebezpieczeństw związanych z siecią. Może warto wrócić do formuły zajęć „przystosowania do życia w rodzinie”, ale uczyć zasad korzystania z sieci. Zachęcał do rozmów, a nie do komunikacji za pomocą komunikatorów.

Gabrysia Gładyszewska, studentka psychologii apelowała o wdrożenie higieny cyfrowej.

Maciej Dębski – przedstawił prezentację działań Fundacji Dbam o Mój Zasięg. Rodzice nie wiedzą, ile ich dzieci spędzają czasu w sieci. Kompetencje cyfrowe młodych Polaków nie są wysokie. Potwierdza to badanie NASK. Nie sam czas ekranowy się liczy, ale jakość. Najgorszy jest tzw. pasywny czas ekranowy. Ale to rodzice dają przykład. Rodzice muszą zaszczepiać dzieciom pasję i zainteresowania, by uchronić je przed fonoholizmem.

Gabriela Stawiarska z Fundacji Nie Będziesz Szła Sama, apelowała o zadbanie o komfort pracy psychologa szkolnego. Obecnie są sytuacje, gdzie psycholog nie ma warunków lokalowych, aby w zaufaniu porozmawiać z uczniem o jego życiowych problemach.

Cezary Wosiński podkreślał, że trzeba uczyć kompetencji kluczowych. Dzieci są przeciążone nauką i zadaniami. Nie są w stanie sami sobie z tym poradzić. Pandemia to pogorszyła. Szkoła powinna być ekosystemem, który nauczy życia – *well being*. Pedagog ma się jawić jako nowoczesny edukator.

Patrycja Grabarczyk – Centrum Dobrych Praktyk – przedstawiła strategię przeciwdziałania stygmatyzacji dzieci młodzieży z problemami behawioralnymi. Zaznaczyła potrzebę nie tylko edukacji dzieci, ale także edukacji rodziców. Przedstawiła akcję "Stop Etykietom. Zrozum, wspieraj, nie oceniaj!"

Dominik Kuc – współtwórca projektu rankingu szkół przyjaznym LGBT, Fundacja Growth Space – mówił o tym, że psycholog w szkole to minimum w zakresie monitorowania stanu zdrowia psychicznego dzieci. Małe miejscowości są pozbawione realnej opieki psychologicznej. Tylko 5% dzieci ufa, że dostanie pomoc w gabinecie, częściej szukają jej u rówieśników. To trzeba zmienić.

Jan Gawroński – społeczny zastępca Rzecznika Praw Dziecka – zwracał uwagę na potrzebny dostęp do psychologa szkolnego i wdrożenie pokoi wyciszenia. Apelował o szkołę przyjazną dla każdego, która dba o jakość kształcenia bez względu na stan zdrowia czy niepełnosprawności.

Patrycja Orłowska – przedstawicielka związku zawodowego psychologów szkolnych – zaapelowała, aby dać im warunki pracy, od kształcenia poprzez warunki zatrudnienia. Apelowała o uporządkowanie przepisów.

Agata Gosińska – psycholog w szkole – wskazała na ilość faktycznych zadań, jakimi psychologowie szkolni są dodatkowo obciążani (dyskoteki szkolne, kiermasze, akademie itd.). To zabiera czas dedykowany pomocy terapeutycznej. Podjęła temat fatalnych warunków pracy psychologa. Wynagrodzenie na poziomie 3000 zł netto również jest silnie demotywujące.

Wioletta Krzyżanowska – Mazowiecki Kurator Oświaty – mówiła, że jako dyrektor szkoły wielokrotnie miała kontakt ze szkolnymi psychologami. Jeden z psychologów zatrudnił się u niej w szkole, popracował kilka miesięcy po czym się zwolnił, ale przejął do prywatnego gabinetu uczniów, których poznał w szkole podczas swojej pracy. Nie sprzyja to budowaniu relacji i zaufania. Psycholog sam powinien zgłaszać zapotrzebowanie zarówno na gabinet, jak i na pomoce dydaktyczne. Są na to fundusze, ale nie każdy ma tego świadomość. Zwróciła uwagę, że pedagog szkolny musi znać podstawy dydaktyki, zatem postulat rezygnacji z wykształcenia pedagogicznego nie jest w jej ocenie trafiony.

Wiceminister Edukacji Narodowej Paulina Piechna-Więckiewicz, pełnomocnik ds. zdrowia

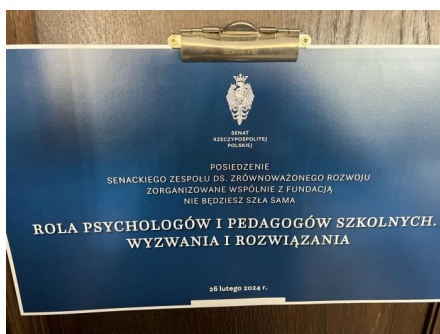
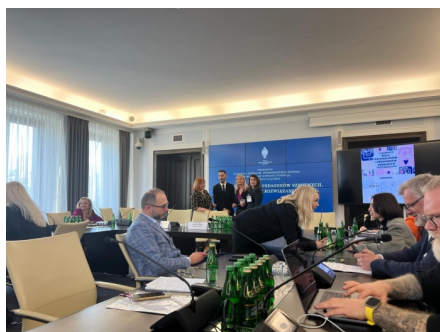
psychicznego młodzieży szkolnej, podsumowała, że w 75% placówek szkolnych jest psycholog. W 4000 szkół nie ma psychologa szkolnego i ten brak jest zadaniem najpilniejszym. Najważniejsze zawsze są dzieci i wokół tego skupiać się powinny przepisy, aby chronić młodzież przed tym, co niepożądane.

Pod koniec posiedzenia głos zabrał adw. Bartosz Grohman, wiceprezes NRA, który mówił o roli, jaką może odgrywać Adwokatura Polska we wspieraniu szkół w akcjach edukacyjnych i informacyjnych. Omówił akcję "Bajeczni Adwokaci" (opartej na bajce o Misiu Adwokacie) oraz Adwokaci rozjaśniają prawo, czy akcje wspierania turniejów debatanckich, którym w porozumieniu z innymi organizacjami pozarządowymi patronuje NRA. Chodzi o to, aby zachęcać młodzież do nowych wyzwań i podejmowania zadań, które ich zainteresują i odciągną od sieci. Ważna jest także nauka formułowania wypowiedzi i argumentowania w dyskusjach.

Adw. Grohman przypomniał też, że takie akcje jak Adwokaci rozjaśniają prawo czy Adwokatura przeciwko przemocy, są wsparciem w edukacji na temat skutków hejtu, stalkingu czy mowy nienawiści w sieci oraz przemocy - domowej i rówieśniczej.

W swoim wystąpieniu zachęcał też przedstawiciele Rzecznika Praw Dziecka do podjęcia wspólnych akcji edukacyjnych.

Podczas posiedzenia padały liczne głosy środowisk pedagogicznych, jak poprawić sytuację w zakresie dostępu do pomocy psychologa w szkole. Problem jest ogromny, a adw. Bartosz Grohman zwrócił uwagę, że nie rozpoznane i nie zaopiekowane kłopoty psychiczne uczniów mogą też przekładać się na wzrost przestępczości, co niewątpliwie zwiększy koszty społeczne. Adwokatura Polska gotowa jest do wszelkiej pomocy.

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ